

Johannes 12

Wat is er nog heilig voor een president die zijn troepen over de grenzen stuurt en steden aanvalt. Die met zijn geweld mensen angst aanjaagt. Die groten en kleinen traumatiseert. Die zelfs kernwapens in gereedheid brengt en zo ons allen bedreigt.

Wat is er nog heilig voor de patriarch van de Russisch Orthodoxe kerk als hij zijn president niet terugroept. Als hij nalaat te roepen: dit is godgeklaagd!

Wat is er nog heilig voor een kerk als ze nauwe financiële onderhoudt met een misdadig regiem en zwijgt als er gesproken moet worden.

De Zwitser Karl Barth was één van de theologen die zich in de Tweede Wereldoorlog fel openlijk uitsprak tegen Nazi Duitsland. Hij verzette zich ook tegen kerken die niet protesteerden.

Barth noemde nalatigheid *zonde*.

Als onheilige geesten hun gang kunnen gaan en niet tegengesproken en niet tegengewerkt worden is dat *zonde*.

Wat is er nog heilig.

De oorlog met al haar verwoestingen komt dichtbij.

Heel dichtbij.

Dat roept herinneringen op aan de wapenwedloop van de koude oorlog.

En de dreigingen daarvan.

Dat de bom zou vallen.

Ik hoorde programmamaker Teun van de Keuken zeggen: als jongetje dacht ik in de jaren tachtig steeds: het is binnenkort afgelopen met de wereld.

In die tijd probeerde de band *Doe Maar* de angst wat te kanaliseren met hun liedje *Voordat de bom valt*
Carrière maken voordat de bom valt

Werken aan mijn toekomst voordat de bom valt

Ik ren om mijn agenda voordat de bom valt

Veilig in het ziekenfonds voordat de bom valt

En als de bom valt

Dan lig ik in mijn nette pak, diploma's en mijn cheques op zak

Mijn polis en mijn woordenschat i

Onder de flatgebouwen van de stad naast jou

Wat is er nog heilig.

De oorlog laat zien dat voor sommige mensen niets meer heilig lijkt te zijn.

Geen bezit, geen gebouw van ander, geen ander land, geen ander mens,

Dat maakt je angstig. *Dat* maakt je machteloos onzeker.

Want wat kun je uitrusten tegen granaten en bommen, die door onheilige geesten nietsontziend op mensen worden afgevuurd.

Wat is er nog heilig voor farizeeën en Schriftgeleerden, die Jezus willen grijpen.

En waarom?

Omdat Jezus buiten de gebaande wegen gaat?

Omdat hij anders over God spreekt. Omdat hij mensen opzoekt *buiten* de tempel, *buiten* de instituten, *buiten* de gevestigde kaders.

Omdat hij contact legt, ook met hoeren, tollenaars, zondaren, vreemdelingen.
Met al die mensen die er niet bij hoorden en er niet bij horen.
Omdat hij duidelijk maakt: God is niet afhankelijk van onze instituten en regels, van onze tempels en kerken, van onze godsdiensten en religies, van ons land.
God is een bron, een kracht in ieder mens.
Is Jezus daarom bedreigend.

De leiders van de godsdienst willen Jezus uit de weg ruimen.
Zover kan het met je komen, als je niet kunt leven met iemand die anders denkt of anders gelooft dan jij. Zover kan het komen als voor jou het heilige leven niet meer heilig is.

Wat heilig is laat iemand anders zien.

Een vrouw.

Ze komt uit een dorp dichtbij de grote stad Jeruzalem, waar de tempel staat.

Daarbuiten ligt Bethanië.

Huis van de arme betekent het.

Daar komt ze vandaan, die vrouw.

Maria heet ze.

Het evangelie van Johannes zegt: ze is de zus van Martha en van Lazarus, een vriend van Jezus.

Een ander evangelie zegt: de vrouw is een zondares.

Deze vrouw met een etiket en afkomstig uit een dorp met een veelzeggende naam: huis van de arme, plaats waar armoezaaiers wonen.

Zij komt bij Jezus met een fles kostbare nardusmirre.

Ze komt bij Jezus om hem te zalven.

Zalven gebeurde met koningen.

Hun hoofden werden gezalfd met kostbare olie.

Dat zei: je bent bijzonder. Je hebt een heilige taak.

Je moet iets van God weerspiegelen in je doen en laten.

Geen onschuldige mensen aanvallen, maar het recht hooghouden.

Zalven, gebeurde ook aan tafel.

Je kreeg een klein beetje geurige olie op je hoofd.

Dat maakte duidelijk: je bent hier welkom.

En: ook jij draagt iets heiligs met je mee.

Iets van God is ook met jou.

De ziekenzalving, het zalven van stervenden zegt hetzelfde:

Iets van God is met jou. Gaat met je mee.

In een psalm hoor je tegen God zeggen:

Ik word aan tafel genodigd en U zalft mijn hoofd overdadig met olie.

Ik vind dat zalven bijzonder. Het maakt iets heiligs voelbaar en tastbaar van wat verder reikt dan woorden.

De bijbel kent twee woorden voor een gezalfde:

Messias en Christos.

Die woorden worden voor Jezus gebruikt.

Niet voor hem alleen.

In zijn spoor mag ieder mens weten.

We dragen allemaal iets heiligs met ons mee. In Gods ogen ben jij een gezalfde.

Daarom is het aanvallen van een onschuldig mens het aanvallen van wat heilig is voor God.

Degene die Jezus zalft is geen hogepriester, geen patriarch, paus, bisschop of pastoor, geen dominee.

Wie Jezus zalft is een vrouw met een etiket: dat van zondares.

En ze komt uit een achterbuurt.

Met kostbare nardusmirre zalft ze de voeten van Jezus.

Zie je wel, zeiden mensen later:

Ze heeft oneerbare, onzuivere, onheilige bijgedachten.

Ze gaat zomaar bij Jezus liggen.

En kijk eens wat ze doet: ze maakt haar haren los om Jezus' voeten af te drogen. Voor een Joodse vrouw is dat *not done*.

Je houdt je haren bij elkaar, je verstopt ze onder een pruik.

Deze vrouw, Maria, zalft Jezus.

Zij maakt duidelijk:

Jezus belichaamt wat heilig is.

Wat hij laat horen en zien heeft met God te maken.

Wat hij belichaamt zal niet sterven, ook als hij gestorven is.

Als Judas probeert Maria tegen te houden, zegt Jezus: *laat haar*.

Opdat ze dit van mij kan bewaren, op de dag dat ik begraven word.

Wat is er nog heilig.

Onheilige geesten, de macht van kwade krachten maakt veel kapot.

Het is zonde als patriarchen en oligarchen, als Russische hoofgeplaatsten, als Nederlandse parlementariërs daar niet tegen protesteren.

Het is een heilige zaak, het is in de geest van Jezus onze stem te verheffen.

Om nee te zeggen tegen de waanzin van Poetin en anderen.

Het is een heilige zaak en in de geest van Jezus om hulpvaardig te zijn.

Om mensen op te vangen. Om een huis voor de armen te zijn.

Om kerken open te stellen.

Een paar geleden heb ik gezegd; als het nodig is: banken en stoelen er uit en de bedden er in.

Het is in de geest van Jezus om bij alle ongerustheid, angst en hopeloosheid die we ervaren, het gebaar van Maria niet te vergeten.

Haar zalving belooft:

Deze man, zijn woorden, zijn God, zijn niet kapot te schieten en niet kapot te krijgen. Ze zijn niet te begraven.

Met haar losse haren laat Maria heilig verlangen en heilig vertrouwen zien.

Zing, zalf met haar mee. Tegen alle hopeloosheid in:

Verlossing heeft het laatste woord.

Amen